

Visszamegyek Szegedre

Soproni beszélgetés a Szegedi Falemezgyár mérnökjelölt társadalmi ösztöndíjasával

Pár nap még, s vége ennek a tanévnek is. Azok a fiatalok, akik most fejezik be tanulmányukat középiskolákban, egyetemeken — némi kis szorongással gondolnak vissza az elmúlt évekre. Most ébrednek csak rá, hogy mennyi örömet, meghitt percet, lázas izgalmat hagynak maguk mögött.

Az elbúcsúzás

A Soproni Faipari és Erdőmérnöki Egyetem kollégiumának oszloposarnokában ötödéves hallgatók ülnek, papírok terülnek az asztalán. — Meghívók a valétábrára. A város kedves színeit a végzős hallgatók Sopron utcáin, s elbúcsúznak az öreg házaktól, kövektől, amelyek öt év alatt a szívükhöz nőttek. A kedves hagyományt még Selmecről hozta az intézet, s itt is sikerült meghonosítani — mondja Török Imre leendő faipari mérnök.

— Honnan került Sopronba?

— Szegedről jöttem, a falemezgyár társadalmi ösztöndíjasa vagyok. Pár hét még, s kezemből lesz a mérnöki diploma. Tizenhét évi szüntelen tanulás végéhez érni — szinte hihetetlennek tűnik. Hosszú és küzdelmes volt ez a 17 esztendő. Az első vágytól, az első elképzeléstől a megvalósulásig senkinek sem könnyű az útja. De jó úgy megérkezni, azzal a boldogult érzéssel, amivel elindultunk erre a hosszú útra.

— Mivel telnek az utolsó napok?

— Jelenleg a diplomamunkámon dolgozom. Egy érdekes üdülőt tervezek, amely a Balaton partján épül majd fel. A teljes tervdokumentációt elkészíttem. Valamennyien olyan diplomamunkát készítettünk, amelynek nemzetgazdasági jelentőségük van. A jövő hónapban kerül sor a diploma megvédésére.

— S miután megkapta a diplomát?...

Szeretném megháldolni

— Szeretném jól dolgozni, a rám bízott feladatokat tudásom szerint a legjobban megoldani. Visszakerülök abba az üzembe, amely havonta hatszáz forintos társadalmi ösztöndíjjal segített. Szeretném ezt a segítséget visszahálalni a szegedi Falemezgyárnak. Nagy jövő áll az üzem előtt. Aztán később szeretnék külföldre is ellátogatni, több országba. Azt hiszem nincs érdekesebb, mint a szabadidőben nyelveket tanulni, utazni.

Végül még hozzátesszi: — Nehéz lesz megvalósítani a társaktól, akikkel öt éven át együtt voltunk jóban-rosszban, örömben, bánatban. De ez az élet rendje, mások veszik itt át a helyünket, minket pedig várnak új feladatok, új társak, akikben remélem nem fogok csalódni Szegeden sem.

Hamar Imre

A pedagógus-szakszervezet megyei bizottságának javaslatai

Új formák a nevelők ideológiai továbbképzésében

A pedagógus-szakszervezet megyei bizottsága értékelte a pedagógusok ideológiai továbbképzésének idei tapasztalatait és javaslatakat tett a szakszervezet központjának az ideológiai továbbképzés eredményességének és tartalmasságának fokozása, színvonalának további emelése érdekében. Ezzel kapcsolatosan felkerestük Ókrós János elvtársat, a pedagógus-szakszervezet megyei bizottsága elnökét, aki kérdéseinkre a következő tájékoztatást adta.

— Hogyan értékelte a megyei bizottság a pedagógusok ideológiai továbbképzését?

— Az ideológiai továbbképzés értékelését alapos felmérés előzte meg: több, mint 20 aktíván vett részt a szemináriumokon, különböző iskolákban több ízben beszélgettek a pedagógusokkal. A felmérés alapján a megyei bizottság meg-

állapította, hogy az ideológiai továbbképzésben résztvevők száma a megelőző oktatási évhez viszonyítva nem csökkent. Megyénk mintegy 3000 pedagógusból 1193-an vettek részt az állami ideológiai továbbképzésben, közülük 850-en a pártoktatás különböző formáiban. A részvételt nem szorgalmaztuk az 50 éven felüli nevelőknek, a különböző egyetemi és főiskolai levelező oktatásban résztvevőkkel, valamint az 1957 után végzett, marxizmusból államvizsgázott pedagógusokkal. A résztvevők nagy száma komoly érdeklődést mutat, bizonyítja, hogy a pedagógusok szükségét érzik a marxizmus-leninizmus elsajátításának, tudatában vannak annak, hogy az oktatási reformból rájuk háruló feladatokat, a szocialista iskola megteremtését csak marxista világnézetű nevelők végezhetik el eredményesen.

— Milyen hiányosságokat tapasztaltak a továbbképzésben, és ezek milyen okokra vezethetők vissza?

— A korábbi évekkel szemben, amikor hat foglalkozás volt, most évi három foglalkozáson kellett elvégezni csökkentés nélkül a tananyagot. Ez már magában véve is nehezítette a felkészülést, amit igen komolyan súlyosbíttak egyes tankönyvek beszerzésének nehézségei. A könyveket az Országos Pedagógiai Intézet olyannyira későn küldte le, hogy az első szemináriumokra nem érkeztek meg. A szegedi járásban egyes szemináriumvezetők csak a második foglalkozáson tudták közzétenni az önállóan feldolgozandó anyag tematikáját. Egyes könyveket, mint

marxista filozófia alapjairól szólót, alig lehetett beszerezni, használatát nehezítette terjedelmessége, valamint magas színvonal, melytől a középiskolai tanulóknak a nehezítő körülményeket a szemináriumvezetők igyekeztek áthidalni, s arra törekedtek, hogy az elvi kérdéseket összekapcsolják az oktató-nevelő munkával.

— Milyen javaslatokat tettek a hiányosságok kiküszöbölésére és az ideológiai továbbképzés színvonalának további emelése érdekében?

— Elgondolásainkat hat pontban lehetne összefoglalni: A meglévő alaptanfolyamokat a befejezésig folytatni. A dialektikus és történelmi materializmus tanfolyamot mindaddig szervezni, míg valamennyi pedagógus el nem végezte. Becslésünk szerint megyénk pedagógusainak mintegy 30 százaléka nem vett részt még ebben az oktatási formában.

A következő oktatási éven vissza kell állítani az évi 6 foglalkozást.

Feltétlenül biztosítani kell a felsőbb szerveknek — pontos időben — a megfelelő tankönyvvellátást.

A vezető beosztású pedagógusokat és szakszervezeti funkcionáriusokat a marxista esti egyetemre tanácsos irányítani, mert megyénkben ez az oktatási forma a legszínvonalasabb. Akik pedig elvégezték, azokat epéni szakosított formáin — elsősorban etikán és esztétikán — tanuljanak tovább.

Végezetül az javasoljuk az illetékes szerveknek, hogy a vezető beosztású pedagógusoknak tegyék lehetővé 5 hónapnál hosszabb időtartamú pártiskola elvégzését.

Csökkent Nyugat-Európa acéltermelése

A Közös Piac országainak acéltermelése az 1961. évi 73,2 millió tonnáról 1962-ben 72,7 millió tonnára, ezen belül Nyugat-Németországé 33,5 millió tonnáról 32,6 millió tonnára, Franciaországé 17,6 millió tonnáról 17,2 millió tonnára, Luxemburgé 4,1 millió tonnáról 4 millió tonnára csökkent. Az Európai Szén- és Acélközösség határozata értelmében tovább

csökkentik majd az acéltermelést. Ugyanakkor az árak viszonylag magas színvonalon maradnak. Az acélárak emelkedése az Európai Szén- és Acélközösség fennállása óta kétszer gyorsabb volt, mint az iparicikkek áraié.

Angliában az acéltermelés az 1961. évi 22,4 millió tonnáról 1962-ben 20,8 millió tonnára esett vissza.

A szegedi egyetemi énekkar hazaérkezett Lengyelországból

Hazaérkezett kedden délután Szegedre a József Attila Tudományegyetem énekkara, amely a szeczezi műegyetem meghívására két hétig vendégszerepelt Lengyelországban. Az énekkar Kertész Lajos vezetésével nagy sikerrel vett részt a

műegyetem énekkarának tízéves jubileumi hangversenyén, ezenkívül ugyancsak sikeres hangversenyeket adott Krakóban és Nowa-Hutában. A szegediek meghívására a szeczezi műegyetem énekkara szeptember közepén adja vissza a látogatást.

Vizgáznak az esti és levelező tanulók

A Radnóti gimnáziumban az elmúlt héten megkezdődött az esti és levelező tagozat IV. osztályos tanulóinak osztályvizsgálója. Az esti tagozaton 39, a levelező tagozaton pedig 81 felnőtt tanuló számolt be egész évi munkájáról. A vizsgák általában kielégítő eredménnyel zárultak. Az érettségi írásbeli vizsgára június hó 6-án kerül sor: 3-án magyarból, 4-én matematikából, 5-én pedig idegen nyelvből. Az I-III. osztályok írásbeli vizsgára június hó 6-án kerül sor, a szóbelik pedig 17-én kezdődnek. A Radnóti gimnáziumban az érettségiző tanulók közül az esti és levelező tagozaton 18 tanulócsoporthoz tesz osztályvizsgát.

Ezzel egyidőben folynak a jelentkezések az esti és levelező tagozat 1963-64. évi új osztályaiba is. A jövő évi első osztályok ugyancsak népesnek ígérkeznek, mert már eddig is több mint 100 tanuló kérte felvételt az első osztályokba.

Vizsgázott
gépkezelőt
és
segéd-
munkásokat
felvesz Építésiipari Kft.
Szeged, Brüsszeli krt. 8.
K. 287

Nyílt levél egy gépkocsi-tulajdonoshoz

Uram!

A múlt héten, szombaton reggel fogalmazódott meg a levél a budapesti múton, Kistelek után, a közlekedési szerencsétlenség színhelyén. Mivel nevét, lakcímét és gépkocsijának rendszámát nem ismerem, kénytelen vagyok a nyilvánosság útján tudtára hozni véleményemet. Meg azért is, mert mire én a baleset színhelyére érkeztem, Ön már valahol Kecskemét körül robbogott. Ezen túlmenően morális okok is arra késztettek, hogy nyílt levéllel forduljak Önhöz.

Kényszerülve vagyok arra, hogy a történeti hűség kedvéért felidézsem a súlyos balesetet.

Egy autóbussz ötven személlyel Budapest irányába haladt szabályosan, a műút jobb oldalán, s a 134-es kilométerkőnél vele szembe jött a Kőolajipari Trószot szolnoki üzemének tiztonás, pótkocsis teherautója. A teherautó vezetője, egy kerékpáros szabálytalan előzése közben, a nagy ív kanyarban elvesztette uralmát a gépkocsi fölött és valószínű az általa fogyasztott alkohol hatására belerohant a szembejövő autóbusszába. Az autóbussz a Mezőhegyesi Állami Gazdaság tulajdona volt, a gazdaság dolgozóit vitte volna Budapestre.

Az összedöntést nem láttuk. Sem Ön, sem én. A szerencsétlenség színhelyére a közeli tanyákban élő és az út mentén, a földeken dolgozó parasztek emberek siettek először. Megpróbálták a jagatót, fájdalomban roskadt embereket kiemelni a cafatokra szakadozott és töredezett ülések közül. A haláltusájukat vívó Búza Andrást, Szalai Istvánt pedig valahogyan elsősegélyben akarták részesíteni.

Ön ezt a kétségbeesett erőfeszítést már látta. Hiszen a szerencsétlenség színhelyén egy magas, bajszos ember kalaplengetéssel megállította autóját. Láthatta az ésszerencsésoldott járműveket, az autóbussz első ülésének maradványai közé szorult első végtagoikat és nem kerülhette el figyelmét a lábszár nélkül maradt gépkocsivezető sem. Azt is tudta — gondolom van annyira intelligens ember —, hogy percekben belül elvénzik az áldozat, ha nem jut orvoshoz. Sajnos, későn került sebész kezébe, s elvérzett, meghalt. Ön miatt!...

Megérkezett a rendőrség és a kivonult mentőorvosokkal együtt önfelelődozóan dolgoztak; — mentették az embereket az autóbusszból. Mentőkocsikba és kirendelt autóbusszba rakták őket aszerint, milyen volt a sérülésük. A súlyos sebesülteket azonnal kórházakba irányították.

Eközben érkezett egy személykocsi. Tulajdonosa keresés nélkül a szerencsétlenség színhelyére szaladt és a rendőrszittal megkérdezte: — Mit segíthetek, elvtársak? — A halállal viaskodó két ember közül az egyiket kiemelték és kocsijába tették. Az autótulajdonos a megengedettnél gyorsabb sebességgel rohant Kiskunfélegyházára. Hajtotta a felelősségérzet: meg kell menteni a súlyos sérültet. Sajnos, azonban néhány száz méter után, az eszméletlenségében is az életéért küzdő ember kiszorult a magánkocsiban. A tulajdonos visszafordult — itt már orvosnak nincs dolga. Ez volt a második áldozat. Az elsőt pedig Ön is látta, vérző felső-lábszárral, csonkoltan, amikor még életben volt.

Néhány negyedóra leforgása után az

autóbussz sérült utasait rendőrök, mentőorvosok, sofőrök, magángépkocsi-tulajdonosok, helyben lakó gazdák orvosok kezébe adták.

Szegeden az I. számú kórház rendelőjében Török doktor, sebészorvos vizsgálta meg és részesítette elsősegélyben a könnyebben sérült utasokat. A II. számú kórház műtőjében Vadász doktor már a kora délelőtti órákban operált, hogy megmentse a súlyos állapotban levő ember életét. Körülötte állt az asszisztencia, orvosok, műtősök, nővérek... talán tízen is. Halkan csapódtak a falra az operátor szavai... hátha nem kell amputálni, hiszen még fiatal ember, előtte az élet.

A Tisza partján az I. számú Sebészeti Klinika műtőjében hasonló kép fogadta az érkezőt. Czipót doktor gondterhelten állt az éter kábulatában alvó szerencsétlen ember mellett: »Amputálni kell. Úgy látszik, ezt nem lehet elkerülni.«

Kint a klinika aajtájában elsősegélyben részesített mezőhegyesi dolgozók álltak, ültek a padokon, latolgatták hazajutásuk módját. Apja mellett ült egy két és fél éves szőke kislány, aki valami különleges véletlen folytán, kisebb ütésektől eltekintve nem sérült meg.

Megfigyeltem a sok ember felelősségteljes munkáját. Kivétel nélkül valamennyiüknek tevékenységét a bamba jutott ember életének megmentéséért folyó küzdelem jellemezte. Súlyos esetekhez szokott orvosok heroikusan küzdöttek, őket is a szerencsétlenül jártak életbentartásának gondja feszítette; megmenteni, akik csak lehet, hogy a tizenhárom súlyos sérültből ne haljon meg több. Megmenteni a családapákat, akik számára a gyermekek felnevelését jelölte meg az élet. Életben tartani és talpra állítani őket, és ezáltal elzavarni a gyászt apjukat váró kisiskolák, férjüket aggódó feleségektől. Biztosítani az életet önhibájukon kívül szerencsétlenségbe sodródott embereknek.

Ezért küzdött minden arra hivatott és önként szerepet vállalt személy a múlt szombati súlyos szerencsétlenség után.

S Ön ebben a megrendítő helyzetben a sérültek javvesztésének háborzongató hangzavarában azt felelte a kalapját lengető, segítséget kérő embernek:

— Ruhanevű van a kocsimban, nem szállíthatok senkit!

És választ sem várt, továbbrobbogott. Nem hittem el az emberi bestialitásnak e megnyilatkozását. Tanúkat kerestem ehhez a gépkocsironcsok körül. Tanúskodtak: igaz volt.

Önök fontosabb volt a »ruhanemű«, mint embertársainak az élete. Persze nem a ruha — mert ez csak ürügy volt —, hanem a kocsi, a kocsi, melyet megszerzett és vele együtt felnevelte önmagában a haramiaerkölcsöt.

Tartom ezeketán annyira züllött jelleműnek Önt, Uram, hogy kocsijáért ölni tudna, ha például valaki megkarcolná, vagy tréfából kiszúrná a gumiját. Nem látna sem embert, se eszményt, se munkát, mint ahogy most sem lát a földön semmit mást, csak a kocsi, amiért talán ott esztendő koplalt, vagy OTP-ádságba verte magát... esetleg tizenhatórától naponta... Én nem tudom...

De amióta kocsiulajdonos, azóta semmi más nem köti az emberiséghez, a társadalomhoz, csak az autója, meg a hozzá szükséges benzin, garázs és országút.

Önnél már többről van szó, mint egy közönséges harácsolónál, uszóránál. Mert ezek lassan szipolyozzák ki a testből a vért: Ön embertársának életét csak két elutasító szóig értékeli. Nem érdekes, hogy árván maradnak gyerekek, özvegyen gondokba hullanak családanak... csak az autó tiszta maradjon, ne érje semmiféle por, piszok. Esetleg a száz forintot pokróc ne legyen véres egy életétől viaskodó szerencsétlen ember vérével, mert ugye az »személyi tulajdon«. Viszont egy embertársának az életéhez semmi köze, mert az már nem személyi tulajdon.

Uram, Önt még az sem menti, ami (egyébként sem mentés) az áldozatát eserbent hagyó, gázoló gépkocsivezetőt: a felelősségrevonás előli menekülés. Ebben az esetben a jellembeli és morális züllöttséget a gázoló sofőr félelemmel magyarázza, amit persze soha el nem fogad az ember igazságérzete. Igen, nemcsak a törvény paragrafus, de az emberi igazságérzet sem fogad el.

Önt azonban ilyenféle lelki tényezők közrejátszása sem feszélyezte. Ön enélkül aljasult le és vált megmagyarázhatatlanságig embertelenné.

Az Ön bűnét nem lehet semmivel sem megmérni. Talán amikor e levelet olvassa valamelyik előkelő vendégében, étteremben, vagy eszpresszóban cseveg kedélyesen, élvezettel beszél kocsijáról, s a környezetében levő emberek nem is tudják, hogy Önnek súlyos bűnök terhelik a lelkiismeretét. Igen, jól érte meg; halott emberek sarga tekintete mered Önre, még ha nem is érzi, nem is érti, mert a gépkocsi karosszériája eltakarja szemét elől.

Nagy kár, hogy a kalaplengető parasztember nem írta fel az Ön kocsijának rendszámát. Nem azért, mert most elvénne a jogosítványát, hiszen ez nem is büntetés. A törvények szerint előírt pénzbírság sem lenne az. És meg az sem, hogy e leveletem nevének megjelölésével írтам volna, hogy megismerjem munkahelyén, környezetében és újjal mutogasson Önre mindenki az utcákon.

Valami egészen másért lett volna jó. Legalább megismerhettem volna személyesen. Szemtől-szembe látnám az elaljasodásnak két lábán járó, társasági finomkodás mögé húzódo undorító példányát. De erre nem került sor. Kocsija elfutott. Rendszámát nem tudják megmondani.

Nem kívánom, hogy Önt baj érje életében, de ha egyszer mégis nehéz helyzetbe kerülne, amikor embertársai segítségére szorulna: legyen nyugodt, hogy százak segítségre keze nyúlna és megkísérelné Önt kiemelni a bajból, úgy, ahogyan az országút menti parasztlak, kötelezőket teljesítő rendőrök, orvosok, gépkocsivezetők, autótulajdonosok tették a súlyos balesetnél. Abszolút többségünk ilyen — s adott esetben Önnel szemben is így viselkednének azok az érző, jó szándékú, gondolkodó emberek, akik nem tudják elviselni maguk között a semmivel sem mérhető jellembeli és morális züllöttséget, amelyet Ön hordoz magában.

Az Ö nevében is írtam meg a fenti levelet.

Hamar Imre